

**Oświadczenie złożone
przez senatora Leszka Piechotę
na 13. posiedzeniu Senatu
w dniu 30 maja 2012 r.**

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej Krystyny Szumilas

Tryb powierzenia nauczycielowi stanowiska dyrektora lub innego stanowiska kierowniczego w szkole reguluje szczegółowo ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (DzU z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.) w art. 36a i 37. Z art. 36a ust. 13 wynika, że stanowisko dyrektora szkoły lub placówki powierza się na pięć lat szkolnych, zaś czas powierzenia innego stanowiska kierowniczego nie został w art. 37 określony.

Tryb odwołania nauczyciela ze stanowiska dyrektora lub z innego stanowiska kierowniczego regulują przepisy art. 38 ustawy o systemie oświaty. Przepisy art. 38 przewidują odwołanie nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w razie: złożenia przez nauczyciela rezygnacji, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem; ustalenia negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonywania zadań, wymienionych w art. 34a ust. 2 w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli, bez wypowiedzenia; złożenia przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny wniosku, o którym mowa w art. 34 ust. 2a, a także w przypadkach szczególnie uzasadnionych, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7, dla uczniów szkół artystycznych, prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego – ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Wtedy można odwołać nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

Przepisy ustawy o systemie oświaty nie przewidują możliwości odwołania nauczyciela ze stanowiska dyrektora lub innego stanowiska kierowniczego w szkole przez organ, który to stanowisko powierzył, za wypowiedzeniem, z końcem roku szkolnego, w przypadku gdy zachodzi taka konieczność, na przykład w związku z utworzeniem zespołu szkół. W przypadku utworzenia zespołu szkół zachodzi konieczność wyłonienia dyrektora zespołu w trybie art. 36a, to jest przeprowadzenia konkursu. W związku z tym zachodzi konieczność odwołania ze stanowisk dyrektorów szkół łączonych w zespół, jeśli jeszcze nie upłynęła pięcioletnia kadencja.

Organy prowadzące zgłaszają problem z zastosowaniem trybu odwołania. Wątpliwości budzi stosowanie art. 38 ust. 1 pkt 2, gdyż przepis ten odnosi się jednoznacznie do możliwości odwołania nauczyciela: w trakcie roku szkolnego, a nie z końcem roku szkolnego; bez wypowiedzenia, a nie za wypowiedzeniem; w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Szczególnie uzasadnione przypadki były wielokrotnie analizowane przez sądy administracyjne. W wyroku NSA z 9 maja 2001 r. sąd stwierdził, że pojęcie to obejmuje tylko takie sytuacje, w których nie jest możliwe dalsze pełnienie przez nauczyciela funkcji kierowniczej i zachodzi konieczność natychmiastowego przerwania jego czynności z uwagi na zagrożenie dla interesu publicznego (ISA 3293/00 – Prawo pracy 2001, nr 9, poz. 41). Podobne kryteria określił NSA w wyroku z 18 kwietnia 2008 r., przyjmując, że pojęcie szczególnie uzasadnionych przypadków winno być rozumiane wąsko i oznaczać takie sytuacje, w których nie jest możliwe pełnienie przez nauczyciela funkcji kierowniczej.

W związku z tym zwracam się do Pani Minister z prośbą o rozstrzygnięcie.

Jaki tryb odwołania dyrektorów powinien przyjąć organ prowadzący w przypadku połączenia szkół w zespół?

W jakim trybie dyrektor szkoły może odwołać wicedyrektora na przykład w przypadku likwidacji stanowiska wicedyrektora?

Z poważaniem
Leszek Piechota